

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Література про Черкаську область

III-IV квартал
2025 року

Управління культури та охорони культурної спадщини
Черкаської обласної державної адміністрації

Комунальний заклад «Обласна універсальна
наукова бібліотека імені Тараса Шевченка»
Черкаської обласної ради

Література про Черкаську область

III-IV квартали 2025 року

Бібліографічний покажчик

Черкаси 2025

УДК 016:908] (477.46)
Л 64

Укладачка О. М. Крамар

Редакторка О. І. Дяглюк

Л 64 Література про Черкаську область за III-IV квартали 2025 року : бібліогр. покажч. / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. О. М. Крамар]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2025. – 23 с.

Покажчик «Література про Черкаську область» виходить щоквартально. Включає описи краєзнавчих книг та найважливіших статей із періодичних видань.

Видання призначене для бібліотечних працівників, краєзнавців, педагогів, студентів.

УДК 016:908] (477.46)

Від укладача

Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка видає бібліографічний покажчик «Література про Черкаську область» із 1959 року.

Він виходить випусками щоквартально. Включає описи книг та найважливіших статей із періодичних видань. Вони систематизовані за розділами, які відображають основні питання краєзнавства.

У межах розділів література подана в логічній послідовності, частково анотована.

Бібліографічний покажчик розрахований на бібліотечних працівників, краєзнавців, педагогів, студентів.

Загальні праці про область. Краєзнавство. Пам'ятки історії та культури

- 1. Шлях довжиною в 70 років** : утворення Черкас. обл. // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2023. – № 16. – С. 51–53.
- 2. Історико-краєзнавча конференція до 70-річчя утворення Черкаської області** : [у м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 9–11.
- 3. Круглий стіл «Черкащина в контексті українського державотворення» (до 70-річчя утворення Черкаської області)** : [м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 6–8.
- 4. Краєзнавство Черкащини** : [збірник]. № 18/2024 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [упоряд. В. М. Мельниченко ; голов. ред. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : Вертикаль, 2024. – 171 с. : іл. – Містить бібліюгр.
- 5. Краєзнавство Черкащини** : [збірник]. № 17/2024 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [упоряд. В. М. Мельниченко ; голов. ред. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : Вертикаль, 2024. – 167 с. : іл. – Містить бібліюгр.
- 6. Кирей, В.** Шевченків край розкриває секрети : [методи роботи самоврядної громади Черкащини в реалізації програми соціально-економічного розвитку] / Владислав Кирей // Віче. – 2012. – № 11. – С. 60–61.

Історія

- 7. Нераденко, Т.** Археологія Черкащини: польова, друкована, музейна, пам'яткоохоронна, навчальна, туристична : [Нераденко Тетяна, археолог, краєзнавець, жителька м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Тетяна Нераденко // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 18. – С. 110–122.
- 8. Чабанюк, В.** Трипілля. Спочатку була глина / Владислав Чабанюк ; [голов. ред. О. Дубчак]. – Київ : Віхола, 2025. – 245 с.
- 9. Тютюнник, О.** Таємниці і загадки трипільської культури у творах Докії Гуменної : [письменниця, уродженка с. Жашків. Жашків. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] / Олександр Тютюнник

// Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2023. – № 16. – С. 157–162 : фот.

10. Куштан, Д. Про «Замкову гору» та Черкаські замки кінця XIV–XVIII століть : [м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Дмитро Куштан // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 18. – С. 58–74 : фот. – Закінчення. Початок : № 16, 2023. – Бібліогр.: с. 73–74.

11. Чиж, Л. Пам'ятники Черкас – частина культурно-історичної спадщини України: персоналістичний вимір : [Черкас. обл.] / Лілія Чиж // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження. – Черкаси, 2024. – № 7 : матеріали VII Всеукр. наук.-прак. конф. (з міжнар. участю), Черкаси, 31 жовт.-01 листоп. 2024 р. – С. 47–49. – Бібліогр.: с. 49.

12. Лазуренко, В. Системне нищення релігійних пам'яток у парадигмі більшовицької ідеології 20-х–30-х років ХХ ст. за матеріалами студій краєзнавців Черкащини : [Черкас. обл.] / Валентин Лазуренко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження. – Черкаси, 2024. – С. 9–18. – Бібліогр.: с. 17–18.

13. Суд визнав сім історичних будинків у Черкасах – не пам'ятками архітектури : [Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Нова Молодь Черкащини. – 2025. – 12 листоп. (№ 45/46). – С. 7.

14. Орел, Л. Наддніпрянщина. Доба Івана Мазепи і Шевченків край / Лідія Орел ; [голов. ред. А. Сєриков]. – Київ : Пам'ятки України, 2021. – 39 с.

15. Валах, Т. Печатки доби української революції 1917-1921 рр. в колекції Черкаського обласного краєзнавчого музею : [Черкас. обл.] / Тетяна Валах // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження. – Черкаси, 2024. – № 7 : матеріали VII Всеукр. наук.-прак. конф. (з міжнар. участю), Черкаси, 31 жовт.-01 листоп. 2024 р. – С. 94–97. – Бібліогр.: с. 97.

16. Клименко, Т. Черкащани у складі дипломатичного корпусу української народної республіки : [Черкас. обл.] / Тетяна Клименко // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 89–94.

17. Валентин Лазуренко – лауреат Премії імені академіка Петра Тронька : [житель м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну

Черкас. обл.] // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2023. – № 16. – С. 26–27.

18. Сергій Шелухін: життя на вівтарі української ідеї : матеріали Перших Шелухінських читань, присвяч. 160-й річниці від дня народж. С. П. Шелухіна, с. Деньги Золотоніс. р-ну Черкас. обл., 18 жовт. 2024 р. / Золотоніська район. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Наук. б-ка ім. М. Максимовича ЧНУ ім. Б. Хмельницького ; [упоряд. і відп. ред. Г. М. Голиш]. – Черкаси : Вертикаль, 2025. – 61 с. : іл. – Містить бібліогр.

19. Вчитель і краєзнавець Олег Кравченко відзначений державною нагородою «За оборону України» : [уродженець Чигирин. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2023. – № 16. – С. 92–93.

20. Махлайчук, П. М. Лікар на трьох континентах / Петро Махлайчук ; [ред. О. Луцевська, М. Литвин]. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2025. – 207 с. : іл.

Історія міст і сіл Черкащини

21. Куштан, Д. П. Міфи міста на ЧЕ. Вигадки й хибні стереотипи, пов'язані з походженням і ранньою історією Черкас : [монографія] / Дмитро Куштан ; НАН України, Ін-т археології. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2025. – 223 с. : іл. – Бібліогр.: с. 209–223.

22. Клименко, Т. Черкаси: яким було місто у 1954 році? : [історія розвитку міста у Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Тетяна Клименко // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 18. – С. 47–54.

23. Цікаві факти про історію Черкас : [Черкас. ТГ Черкас. р-н Черкас. обл.] // Нова молодь Черкащини. – 2025. – 1 жовт. (№ 39/40). – С. 7.

24. Пам'ять : краєзнавчий часопис Звенигородщини. №1'2021/ ГО «Пам'ять жива» ; [наук. ред. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : Вертикаль, 2021. – 59 с. : іл. – Містить бібліогр.

25. Добровольська, П. Історія однієї вулиці (далеке і близьке минуле Звенигородки) : [місто у Звенигород ТГ Звенигород. р-ну Черкас. обл.] / Поліна Добровольська // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 18. – С. 85–109. – Бібліогр.: с. 109.

26. Полякова, Т. Адміністративний устрій Корсунщини у кінці XVIII–на початку XX ст. : [історія Корсунь-Шевченків. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Тетяна Полякова // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 18. – С. 28–39. – Бібліогр.: с. 38–39.

27. Тютюнник, О. Неспокійний Жашків: 1990-ті роки (за матеріалами районної газети) : [мітинг протесту в м. Жашків Жашків. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] / Олександр Тютюнник // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 100–110. – Бібліогр.: с. 110.

28. Пеляк, В. Пам'ятки Дирдина. Історія та культура / Володимир Пеляк ; [відп. ред. В. Дяденчук]. – Київ : Видавн. дім журн. «Пам'ятки України», 2025. – 703 с. : іл.

29. Перепелиця, А. Село Вершаці у 1932-1933 рр. на фоні державних подій : [історія села у Чигирин. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Алла Перепелиця // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 18. – С. 151–157. – Бібліогр.: с. 157.

30. Мінська, О. Документи церковного обліку населення села Суботів XIX ст. : [Черкас. обл.] / Оксана Мінська // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 111–131. – Бібліогр.: с. 130–131.

31. Нікіфоров, В. Їх вінчали не в церкві (до історії походження духовної назви жителів села Костянтинівка на Смілянщині) : [Черкас. обл.] / Володимир Нікіфоров // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 132–134. – Бібліогр.: с. 134.

32. Дудник, О. В. Селянський рух на Уманщині в роки Української революції (1917-1920 рр.) : [історія м. Умань Уман. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] / О. В. Дудник // Уманська старовина. – 2016. – Вип. 1. – С. 69–74. – Бібліогр.: с. 74–75.

33. Опацький, І. Історико-археологічний нарис Петра Курінного «Місто Гумань»: повернення до читача Ч. 2 : [історія м. Умань Уман. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] / Ігор Опацький // Уманська старовина. – 2019. – Вип. 6. – С. 109–120. – Бібліогр.: с. 120–121.

34. Лісовська, О. Дослідник Умані – Хрисанф Ящуржинський : [археолог, етнограф, педагог, уродженець с. Молодецьке Маньків. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] / Ольга Лісовська // Уманська старовина. – 2020. – Вип. 7. – С. 71–82. – Бібліогр.: с. 83–84.

35. Священко, З. Вплив політики Кримського ханства на історичний розвиток Уманщини (XV–середина XVII ст.) : [іст. розвиток земель Уман. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] / Зінаїда Священко, Олена Скрипник // Уманська старовина. – 2020. – Вип. 7. – С. 100–112. – Бібліогр.: с. 112.

36. Опацький, І. Етнографічні дослідження Миколи Біляшівського на Черкащині : [вчений, уродженець м. Умань Уман. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] / Ігор Опацький // Уманська старовина. – 2020. – Вип. 7. – С. 93–98. – Бібліогр.: с.99.

37. Скороход, Л. Як створювався сучасний герб Сміли : [Черкас. р-н Черкас. обл.] / інтерв'ю вела Людмила Скороход // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2023. – № 16. – С. 101–108 : фот.

38. Герб міста Черкаси планується змінити : [історія гербів для міста у Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Нова молодь Черкащини. – 2025. – 3 верес. (№ 35/36). – С. 3.

39. Толкушин, О. Пізнавально-правові знаки села Буда-Орловецька Старосільського старостинського округу Мліївської громади : [Черкас. обл.] / Олег Толкушин // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження. – Черкаси, 2024. – № 7 : матеріали VII Всеукр. наук.-прак. конф. (з міжнар. участю), Черкаси, 31 жовт.-01 листоп. 2024 р. – С. 50–52.

40. Колісник, В. Вознесенському – 300 років : [історія с. Вознесенське Вознесен. ТГ Золотоніс. р-ну Черкас. обл.] / Василь Колісник // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 18. – С. 40–46.

41. Калиновська, Т. Тальнівський палац вабить туристів : [історія палацу графа Шувалова в м. Тальне Тальнів. ТГ Звенигород. р-ну Черкас. обл.] / Тетяна Калиновська // Черкас. край. – 2025. – 6 серп. (№ 32). – С. 4.

42. Шумило, С. За волю і віру козацьку: рід Мелесів із Золотоніщини прославився серед козацтва й чернецтва : [Анатолій Мелес, єпископ, уродженець м. Золотоноша Золотоніс. ТГ Золотоніс. р-ну Черкас. обл.] / Сергій Шумило, Олександр Алфьоров // Козацький край. – 2025. – Верес. (№ 3). – С. 4, 5.

Видатні діячі, імена яких увійшли в історію області

43. Подвижник краєзнавства Черкащини Василь Мельниченко зустрів 75-річний ювілей : [житель м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 16–18.

44. Мельниченко, В. Академіка Петра Тронька пам'ятає Черкащина : [історик, який зробив вагомий внесок у культуру] / Василь Мельниченко // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 46–57. – Бібліогр.: с. 56–57.

45. Козоріз, В. Де хрестили Михайла Максимовича : [історик, уродженець с. Богуславець Вознесен. ТГ Золотоніс. р-ну Черкас. обл.] / Віктор Козоріз // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 75–80.

46. Пам'яті Вадима Мицика : [краєзнавець, уродженець с. Вишнопіль Тальнів. ТГ Звенигород. р-ну Черкас. обл.] // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 163–164.

47. Нераденко, Т. М. П. П. Соса – відомий краєзнавець і почесний громадянин міста Черкаси : [уродженець с. Жовнине Іркліїв. ТГ Золотоніс. р-ну Черкас. обл.] / Т. М. Нераденко, А. І. Косаренко // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 145–155. – Бібліогр.: с. 155.

48. Куштан, Д. Олександр Олександрів – піонер черкаського краєзнавства : [історик, археолог, педагог, колишній житель м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Дмитро Куштан // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 18. – С. 13–27. – Бібліогр.: с. 25–27.

49. Нераденко, Т. Віра Володимирівна Нерода – відома черкаська археологиня : [біографія та діяльність жительки м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Тетяна Нераденко, Віра Головка // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 18. – С. 123–132. – Бібліогр.: с. 131–132.

50. «В'ячеслав Чорновіл: штрихи до портрета борця за незалежність України» : [до 85-річчя від дня народж. політика, уродженця селища Єрки Єрківської ТГ Звенигород. р-ну Черкас. обл.] // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2023. – № 16. – С. 16–18.

51. Відкрито меморіальну дошку почесному краєзнавцю України Василю Страшевичу : [колиш. житель м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 3–5.

52. Кривошея, І. І. Змалювання повсякденного життя уманчан в екодокументах Надії Суровцової та Петра Курінного (Перше десятиліття ХХ ст.) : [громад. діячі, історики, уродженці м. Умань Уман. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] / Кривошея І. І., Якименко Л. М. // Уманська старовина. – 2016. – Вип. 1. – С. 75–80. – Бібліогр.: с. 80–81.

53. Кривошея, І. «Наукова Одісея» Надії Суровцової: нарис інтелектуальної біографії нескореної уманчанки : [історикиня, журналістка, уродженка м. Умань Уман. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] / Ігор Кривошея, Ірина Кривошея, Людмила Якименко // Уманська старовина. – 2019. – Вип. 6. – С. 87–98. – Бібліогр.: с. 98–101.

54. Чучупак чи Чучупака? : [дослідж. прізвища героїв-холодноряців, уродженців с. Мельники Медведів. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Черкаський край. – 2025. – 10 верес. (№ 37). – С. 7.

55. Прилуцька, І. О. Іван Піддубний: весь світ упав до ніг твоїх=Ivan Piddubniy: the whole world fell at your feet / Ірина Прилуцька. – 2-ге вид., доповн. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2024. – 239 с. : іл.

56. Сила, І. Смерть коханої на руках та шлюб із продавчиною бубликів: факти із життя борця Івана Піддубного : [уродженця с. Красенівка Чорнобаїв. ТГ Золотоніс. р-ну Черкас. обл.] / Іван Сила // Нова молодь Черкащини. – 2025. – 15 жовт. (№ 41/42). – С. 7.

Природа. Екологія

57. Капштик, М. В. Постать Л. П. Симиценка в контексті розвитку регіональної енциклопедистики : [україн. помолог і плодовод, уродженець с. Мліїв Мліїв. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / М. В. Капштик // Уманська старовина. – 2016. – Вип. 1. – С. 126–132. – Бібліогр.: с. 132–133.

58. Як кліматичні зміни висушують Черкащину : [пересихання водойм на Черкащині] // Нова молодь Черкащини. – 2025. – 15 жовт. (№ 41/42). – С. 4.

59. Ружин, 3. Садимо Тарасову вербу : [висаджено алею «Тарасових верб» на честь 570-річчя від дня заснування с. Шевченкове Шевченків. ТГ Звенигород. р-ну] / Зоя Ружин // Слово Просвіти. – 2025. – 25 верес.-1 жовт. (Число 38). – С. 5.

60. Очікується погіршення ситуації: мліють річки та пересихають криниці : [у Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2025. – 24 верес. (№ 39). – С. 2.

61. Приховує скарби і змінює течію : 10 фантастичних фактів про річку Дніпро // Нова молодь Черкащини. – 2025. – 9 лип. (№ 27/28). – С. 1.

Сільське господарство

62. Перші вітчизняні сорти черешень з'явилися завдяки уродженцю Черкащини : [Михайло Оратовський, селекціонер, уродженець с. Дубова Христинів. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] // Нова молодь Черкащини. – 2025. – 20 серп. (№ 33/34). – С. 8.

63. Нікітенко, Л. Паляниця харчової безпеки : у Черкасах пройшов форум «Хлібна індустрія-2025» / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2025. – 18 черв. (№ 24). – С. 3.

64. Калиновська, Т. Випромінював енергію творення: 23 серпня Петру Івановичу Євичу виповнилося б 100 років : [трудові подвиги аграрія, уродженця с. Багва Буцької ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] / Тетяна Калиновська // Черкас. край. – 2025. – 20 серп. (№ 34). – С. 4.

65. Черкащина утримує лідерство в розвитку рибного господарства : [Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2025. – 5 листоп. (№ 45). – С. 2.

Фізична культура і спорт

66. Черкаські богатирі знову серед найсильніших: 48 нагород та рекорди на Кубку Країни UPC 2025 : [спорт. клуб у м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2025. – 22 жовт. (№ 43). – С. 9.

67. У Черкасах на третій раунд чемпіонату України з ампфутболу зібралися 10 команд : [футбол як частина реабілітації для ветеранів у м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2025. – 5 листоп. (№ 45). – С. 7.

Релігійне життя в краї

68. Козацька церква Орловця відзначає аж два храмові свята: своє й іншого зруйнованого храму : [історія та діяльність Свято-Миколаївської церкви в с. Орловець Городищен. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Нова молодь Черкащини. – 2025. – 12 листоп. (№ 45/46). – С. 7.

69. Козацькій церкві з Черкащини, «Останньому добувому гіганту Наддніпрянщини» – 283 роки! : [у с. Зарубинці Монастирищен. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] // Козацький край. – 2025. – верес. (№ 3). – С. 8.

Черкащина в умовах російсько-української війни

70. Горбенко, В. Родини – учасники російсько-української війни: Вершацький вимір : [Черкас. обл.] / Валерія Горбенко // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 22–45. – Бібліогр.: с. 43–45.

71. Вівчарик, Н. Сергій Халупінський: з черкаської журналістики – у військовослужбовці, бо «не міг вчинити інакше» : [уродженець м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Назарій Вівчарик // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2023. – № 16. – С. 95–100 : фот.

72. Називали «Людина-війна» : в Умані попрощалися з командиром 110-ї ОМБр полковником Сергієм Захаревичем // Вечірні Черкаси. – 2025. – 9 лип. (№ 28). – С. 10.

73. «Хотів застрелитись, але розумів, що мама тоді не зможе поховати» : [Сербул Максим, звільнений з полону військ. ЗСУ, уродженець м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2025. – 16 лип. (№ 29). – С. 10.

74. У Пантеоні Героїв на Чигиринщині відкрили барельєф черкастю Павлу Собку : [солдат, учасник рос.-укр. війни, житель м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Нова молодь Черкащини. – 2025. – 15 жовт. (№ 41/42). – С. 3.

75. Канів оговтується після ворожої атаки : [наслідки рос. атаки у м. Канів Канів. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Нова молодь Черкащини. – 2025. – 15 жовт. (№ 41/42). – С. 1.

76. «Під вікнами лежали залишки ракети»: у Каневі ліквідовують наслідки російського ракетно-дронового удару :

[м. Канів Канів. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2025. – 15 жовт. (№ 42). – С. 1.

77. «Чотири дні сам тримав позиції з вибитим очним оком»: історія захисника з Черкащини : [Костянтин Уманський, військ., житель м. Черкас Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2025. – 1 жовт. (№ 40). – С. 10.

78. У Черкаси прилетіло 4 ракети «Іскандер-К» : [наслідки рос. атаки в м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Сільські відомості. – 2025. – 31 лип. (№ 31). – С. [1].

79. «Воюють із мертвими душами»: Черкаси пережили чергову повітряну атаку росіян : [наслідки руйнування в м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2025. – 30 лип. (№ 31). – С. 1, 9.

80. «Таких пошкоджень у місті ще не було»: у Смілі долають наслідки ракетно-дронового удару : [місто у Смілян. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2025. – 2 лип. (№ 27). – С. 1.

81. Звання «Герой Черкас» присвоїли понад півсотні загиблим бійцям : [вручення нагород рідним полеглих Героїв в м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Вечірні Черкаси. – 2025. – 1 жовт. (№ 40). – С. 1.

82. Ще один ветеранський простір запрацював на Черкащині : [м. Корсунь-Шевченківський Корсунь-Шевченківської ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Нова молодь Черкащини. – 2025. – 9 лип. (№ 27/28). – С. 2.

83. Нікітенко, Л. Відвага не має кордонів : у Франції відкрили стадіон на честь загиблого ексмера Умані Олександра Цебрія / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2025. – 23 лип. (№ 29). – С. 3.

84. У Франції стадіон назвали іменем Героя з Умані : [Цебрій Олександр, колиш. житель м. Умань Уман. ТГ Уман. р-ну Черкас. обл.] // Черкас. край. – 2025. – 2 лип. (№ 27). – С. 3.

85. Канів оговтується після ворожої атаки : [обстріл інфраструктури у м. Канів Канів ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Черкас. край. – 2025. – 15 жовт. (№ 42). – С. 1.

Наука. Освіта

86. Відгомін : імідж Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького в інформ. просторі : [прес-моніторинг. зб.] № 33 / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Наук. б-ка ім. М. Максимовича; [уклад. Л. Б. Сапсай ; наук. ред. Г. М. Голиш]. – Черкаси : ЧНУ, 2025. – 68 с.

87. Кафедра суспільних наук: минуле, сучасне, майбутнє : колект. монографія / Т. Чубіна, М. Дмитренко, Д. Усов [та ін.]; [голов. ред. Чубіна Т. Д.]; Черкас. ін-т пожеж. безпеки ім. Героїв Чорнобиля Нац. ун-ту цивіл. захисту України. – Черкаси : ЧІПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2023. – 294 с.

88. ФІМЛП стане науковим ліцеєм: Черкаська міська рада підтримала важливе освітнє рішення : [м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Черкас. край. – 2025. – 2 лип. (№ 27). – С. 3.

89. У Черкасах відкрилася «Школа супергероїв» : [освіт. простір в облас. дит. лікарні та центрі онкології] // Урядовий кур'єр. – 2025. – 29 серп. (№ 177). – С. 2 : фот.

90. Вергунов, В. Науково-дослідний інститут селянства та вивчення аграрної історії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького: чверть століття на службі української нації / Віктор Вергунов // Світогляд. – 2025. – № 5. – С. 60–63.

Бібліотечна справа у краї

91. Календар пам'ятних дат Черкащини на 2026 рік / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. О. С. Писанко та ін. ; ред. О. І. Дяглюк]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2025. – 73 с. : іл. – Містить бібліогр.

92. Бібліотечна Черкащина : інформ. бюл. / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комун.

закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. Н. Д. Вітавська ; ред. О. І. Дяглюк]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2025. – 30 с. : іл. – Містить бібліогр.

93. Бібліотечна справа Черкащини: від першоджерел до сьогодення : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Черкаси, 2-3 квіт. 2024 р. / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради [та ін.] ; [упоряд. К. С. Бугаєнко ; ред. О. І. Дяглюк]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2024. – 116 с. – Містить бібліогр.

94. Лазуренко, В. Книга про історію бібліотечної справи на Черкащині : [Бугаєнко К. С. «Бібліотечна справа Черкащини: від першоджерел до сьогодення», м. Черкаси Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Валентин Лазуренко // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 135–144.

95. Подвижники національного відродження: Лев Биковський і Василь Доманицький : матеріали круглого столу з міжнар. участю присвяч. 130-річчю від дня народж. Л. Биковського та 115-річчю від часу смерті В. Доманицького, м. Черкаси, 14 трав. 2025 р. / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради [та ін.] ; [упоряд. К. С. Бугаєнко; ред. О. І. Дяглюк]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2025. – 55 с. – Містить бібліогр.

96. Бугаєнко, К. Левко Биковський: «Не забувайте про мене, я ще існую й буду існувати» : [бібліогр., книгознавець, уродженець с. Вільховець Звенигород. ТГ Звенигород. р-ну] / Клавдія Бугаєнко // Наука і суспільство. – 2025. – № 6. – С. 40–45. – Бібліогр.: с. 45.

97. Публічні бібліотеки Черкащини : довідник / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. О. О. Лось ; ред. О. І. Дяглюк]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2025. – 148 с.

98. Проєктно-грантова діяльність публічних бібліотек : (із досвіду роботи б-к Чорнобаїв. ТГ) / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. Н. Д. Вітавська, Л. М. Цилуйко ; ред. О. І. Дяглюк]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2025. – 12 с. : фот.

99. Бібліотечна Черкащина у працях Клавдії Бугаєнко : біобібліогр. покажч. / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. Поліщук-Левченко В. М., Осауленко І. Ф. ; ред. Дяглюк О. І.]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2025. – 47 с. : фот. – Містить бібліогр.

Музейна справа

100. Козоріз, В. З історії Золотоніського краєзнавчого музею (1920-1925) : [діяльність музею у м. Золотоноша Золотоніс. ТГ Золотоніс. р-ну Черкас. обл.] / Віктор Козоріз // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 18. – С. 59–77. – Бібліогр.: с. 69–77.

101. Шевченко, Ю. Традиційний український жіночий одяг Черкащини кінця XIX–початку XX ст. : [у краєзнавчому музеї м. Черкаси Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Юлія Шевченко // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження. – Черкаси, 2024. – № 7 : матеріали VII Всеукр. наук.-прак. конф. (з міжнар. участю), Черкаси, 31 жовт.-01 листоп. 2024 р. – С. 42–46. – Бібліогр.: с. 45–46.

102. Голиш, Г. Науково-просвітницький осередок Шевченкового краю : [музей історії університет. книги в м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Михайло Голиш // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 81–88.

103. Верговська, М. На старовинному майдані. Пам'ятки Шевченкового краю у музеї просто неба в Києві / Марія Верговська, Сергій Верговський ; [голов. ред. А. Сєриков]. – Київ : Пам'ятки України, 2023. – 39 с. : іл.

104. Свирида, Р. «Неначе писанка село...». Пам'ятки Шевченкового краю у музеї просто неба в Києві / Раїса Свирида ; [голов. ред. А. Сєриков]. – Київ : Пам'ятки України, 2023. – 39 с. : іл.

105. Марченко, В. Музей у Зеленій Діброві – унікальний і багатий : [у с. Зелена Діброва Вільшан. ТГ Звенигород. р-ну Черкас. обл.] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2025. – 29 жовт. (№ 44). – С. 5.

106. У Васютинцях хата стала музеєм : [відкр. садиби-музею у с. Васютинці Іркліїв. ТГ Золотоніс. р-ну Черкас. обл.] // Черкас. край. – 2025. – 10 верес. (№ 37). – С. 4.

107. Нікітенко, Л. Ранньомодерне сонце : [колекція мальованих мисок кін. XVIII ст. в археолог. музеї Середньої Наддніпрянщини м. Черкаси] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2025. – 16 лип. (№ 28). – С. 3.

108. Нікітенко, Л. 3 глибин цивілізації : у Легедзиному відкрили павільйон з трипіл. гончар. горнами / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2025. – 23 лип. (№ 29). – С. 2.

Мистецтво

109. Олександр Кошиць: геній хорового співу : (150 років від дня народж. композитора) : бібліогр. покажч. / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. В. В. Калюшко, Л. К. Кравченко, Н. В. Ребякова; ред. О. І. Дяглюк]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2025. – 42 с. : іл.

110. Германенко, В. І. Від простого до святого : [до 100-річчя з дня народж. худож. І. А. Поперечного] / Валентина Германенко. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2024. – 87 с. : іл.

111. Костецька, Н. Авторська колекція гончарних виробів Якова Брюховецького (1931-2006), у фондовій колекції Черкаського обласного краєзнавчого музею : [м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Наталія Костецька // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження. – Черкаси, 2024. – № 7 : матеріали VII Всеукр. наук.-прак. конф. (з міжнар. участю), Черкаси, 31 жовт.-01 листоп. 2024 р. – С. 98–101. – Бібліогр.: с. 101 : фот.

112. Ті, хто нас захищають... : [кат. вист. авт. ляльк. композицій] : міжнар. проєкт авт. ляльки «Ляльки в камуфляжі» / [ред. Т. Григоренко ; фот. І. Жучок, О. Голубятнікова]. – Черкаси : Вовчок О. Ю., 2025. – 79 с. : фот.

113. Микола Теліженко. Творчість=Mykola Telizhenko : [альбом / упоряд. О. Теліженко ; ред. Д. Іванов]. – Черкаси : Третяков О. М., 2025. – 107 с. : іл.

114. «Птаха» Алли Горської в Гельмязові треба врятувати : [легендарна мозаїка в с. Гельмязів Гельмязів. ТГ Золотоніс. р-ну Черкас. обл.] // Черкас. край. – 2025. – 18 черв. (№ 25). – С. 3.

115. Голиш, Г. Оперна примадонна з Ірклієва – національна легенда України : [Монастирська Людмила, оперна співачка, уродженка с. Іркліїв. Іркліїв. ТГ Золотоніс. р-ну Черкас. обл.] / Григорій Голиш // Черкас. край. – 2025. – 26 листоп. (№ 48). – С. 5.

116. Соколовська, Л. Віктор Олексенко ілюстрував понад сотню книжок : [худож., житель м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2025. – 12 листоп. (№ 46). – С. 4.

117. Храмова-Баранова, О. Розвиток фотографії в Україні : [історія, напрями, тенденції] / Олена Храмова-Баранова, Анастасія Манн // Культурно-історична спадщина України : перспективи дослідження та традиції збереження. – Черкаси, 2024. – № 7 : матеріали VII Всеукр. наук.-прак. конф. (з міжнар. участю), Черкаси, 31 жовт.-01 листоп. 2024 р. – С. 57–59.

118. Голиш, Г. Кінематографічною ластівкою Василя Ілляшенка був фільм-концерт «Ми з України» : [мистец. діяч. уродженець с. Чехівка Іркліїв. ТГ Золотоніс. р-ну Черкас. обл.] / Григорій Голиш // Черкас. край. – 2025. – 13 серп. (№ 33). – С. 7.

Літературне життя

119. Література про Черкаську область, II квартал 2025 року : бібліогр. покажч. / Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. О. М. Крамар ; ред. О. І. Дяглюк]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2025. – 13 с.

120. Апокриф : часопис № 10. «Квіти часто нам говорять втричі більше, ніж слова» / [ред. Горідько Т. та ін.]. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2025. – 111 с.

121. Проблема свободи : вісник міжнар. літ. конкурсу : (проза, поезія, п'єса, есеї, нариси) : з нагоди 150-ліття від дня народж. Т. Манна (1875-1955), нім. письменника, сценариста, публіциста, лауреата Нобелів. премії з літ. / [упоряд.

О. В. Апальков]. – Спец. вид. – Канів : Скланка Часу, 2025. – 214 с.

122. Нікітенко, Л. Відстані : [поезії] / Лана Нікітенко ; [передм. К. Вербівської]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2022. – 147 с.

123. Діхтяренко, Г. Ю. Саква : вибране : поезії, монопоєми / Григорій Діхтяренко ; [передм. Л. Тараненко, М. Негоди та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2024. – 291 с.

124. Краєзнавці привітали очільника письменників Черкащини Володимира Поліщука із 70-річчям : [житель м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 14–15.

125. Вербівська, К. Нестишимо : [відібране] / Катерина Вербівська. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2025. – 131 с.

126. Мамо, Я Бачу Війну = Mom, I See War : [зб. поезій та мал. укр. дітей / передм. Л. Д. Дядик ; післямова та пер. на англ. О. Дейкуна]. – Сан-Хосе : Держ. ун-т Сан Хосе, [2025]. – 31 с. : іл.

127. Голиш, Г. Творець легендарного романсу : [Думитрашко Костянтин, письменник, поет, уродженець м. Золотоноша Золотоніс. ТГ Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Історичний калейдоскоп. – 2025. – № 2. – С. 11–12.

128. Голиш, Г. Творець легендарного романсу : [Думитрашко Костянтин, письменник, поет, уродженець м. Золотоноша Золотоніс. ТГ Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 18. – С. 55–58.

129. Кобзар, Л. Дорогою пам'яті : [повість] / Лілія Кобзар. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2025. – 235 с. : фот.

130. Коваленко, В. Сильний талантом живе в пам'яті : [Т. Осьмачка, письменник, уродженець с. Куцівка Ротмистрів. ТГ Черкас. р-ну] / Валентина Коваленко // Слово Просвіти. – 2025. – 25 верес.-1 жовт. (Число 38). – С. 12.

131. Коваленко, В. Із ярів родоводу Теодосія Осьмачки : [уривки із книги «Русалко з Куцівських ярів» В. Коваленко про родовід Т. Осьмачки] / Валентина Коваленко // Слово Просвіти. – 2025. – 25 верес.-1 жовт. (Число 38). – С. 12 ; 2-8 жовт. (Число 39). – С. 12–13. – Бібліогр.: с. 13.

132. Лисенький, В. Відлуння душі : лірика : [уродженець м. Канів Черкас. р-ну] / Володимир Лисенький. – Канів : ЮНА, 2025. – 120 с.

133. Поліщук-Левченко, В. «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці...»: життя та творчість Михайла Старицького : [письменника, уродженця с. Кліщинці Іркліїв. ТГ Золотоніс. р-ну] / Вікторія Поліщук-Левченко // Історичний калейдоскоп. – 2025. – № 2. – С. 31–34. – Бібліогр.: с. 34.

134. Рябич, О. В. Роздуми в окопі : [вірші] / Олександр Рябич. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2025. – 27 с. : фот.

135. Соколовська, Л. Усі письменники Черкащини : [професор В. Поліщук видав третій том літ. енцикл., житель м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2025. – 22 жовт. (№ 43). – С. 7.

Василь Симоненко

136. Поліщук, В. Лауреати Симоненківської премії 2025 року : [м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Володимир Поліщук // Черкас. край. – 2025. – 22 жовт. (№ 43). – С. 7.

137. Симоненко, В. А. Цар Плаксій та Лоскотон : [казки для дітей] / Василь Симоненко. – Черкаси : Вертикаль, 2025. – 30 с. : іл.

138. Симоненко, В. А. Казка про Дурила / Василь Симоненко. – Черкаси : Вертикаль, 2025. – 23 с. : іл.

Тарас Шевченко

139. Шевченків світ : наук. щорічник. Вип. 17 / Черкас. наук. центр. шевченкознав. дослідж., Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України [та ін.] ; [відп. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2024. – 156 с. : іл.

140. Клименко, Т. Шевченкознавчі відкриття із фондів державного архіву Черкаської області : [м. Черкаси Черкас. ТГ Черкас. р-ну Черкас. обл.] / Тетяна Клименко, Василь Мельниченко // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2024. – № 17. – С. 95–99. – Бібліогр.: с. 99.

141. Спогади про НЕсумне минуле : [на основі спогадів внучки Т. Г. Шевченка Красицької К. М. / Ред. газ. «Козацький край»]. – Черкаси : Третяков О. М., 2025. – 12 с. : іл.

142. Брижицька, С. Шлях у сто років : до 100-річчя з часу оголошення території могили Тараса Шевченка державним заповідником / Світлана Брижицька // Слово Просвіти. – 2025. – 7-20 серп. (№ 31/32). – С. 12–13.

Зміст

Від укладача.....	3
Загальні праці про область.....	4
Історія.....	4
Історія міст і сіл Черкащини.....	6
Видатні діячі, імена яких увійшли в історію області.....	9
Природа. Екологія.....	10
Сільське господарство.....	11
Фізична культура і спорт.....	11
Релігійне життя в краї.....	12
Черкащина в умовах російсько-української війни.....	12
Наука. Освіта.....	14
Бібліотечна справа у краї.....	14
Музейна справа.....	16
Мистецтво.....	17
Літературне життя.....	18
Василь Симоненко.....	20
Тарас Шевченко.....	20

Бібліографічне видання

**ЛІТЕРАТУРА ПРО ЧЕРКАСЬКУ ОБЛАСТЬ
III-IV КВАРТАЛИ 2025 РОКУ**

Бібліографічний покажчик

Укладачка

Крамар *Оксана Миколаївна*

Відповідальна за випуск ***Л. Д. Дядик***

Редагування ***О. І. Дяглюк***

Комп'ютерне опрацювання ***А. В. Дерев'янка***

Формат 60x84/16

Видавець і виготовлювач

Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова
бібліотека імені Тараса Шевченка»,
вул. Байди Вишневецького, 8, м. Черкаси, 18001